

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารธรรมะผ่านโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็ก และเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กระบวนการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ธรรมะของโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร 2) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ธรรมะของโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็ก และเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร 3) อุปสรรคในการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ธรรมะของโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร 4) ความเข้าใจในเนื้อหาธรรมะของผู้เข้าอบรมในโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็ก และเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร และ 5) ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่พระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 6 รูป คือ

1) พระครูโสภณวชิรกิจ (สง่า) อุฎฐาโน	เจ้าอาวาสและผู้ก่อตั้งโครงการฯ
2) พระนกร หนูทอง วิสุทโธ	พระวิทยากร
3) พระมณฑล ผลสุต เขมวิโร	พระวิทยากร
4) พระชนากร ขอนทอง ธนปญโญ	พระวิทยากร
5) พระณัฐวุฒิ สุวรรณวงศ์ จิตธมโม	พระวิทยากร
6) พระบุญญม กุศลจิตโต	พระวิทยากร

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจงเฉพาะพระสงฆ์ที่เป็นหลักในการดำเนินโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไททรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

1.2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) (และระดับประกาศนียบัตรปีที่ 1-3 มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ในสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไททรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างปี 2558 -2560 จำนวนทั้งสิ้น 14 โรงเรียนรวมจำนวน 2,881คน (แบบรายงานผลการดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรม ประจำจังหวัดกำแพงเพชร แห่งที่ 1, ประจำปี 2558)

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) และระดับประกาศนียบัตรปีที่ 1-3 มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ในสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไททรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร ในระหว่างปี 2558 -2560 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรที่ส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอติดต่อกัน 3 ปี มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนทุ่งโพธิ์ทะเลวิทยา โรงเรียนบ้านเกศกาสร โรงเรียนอนุบาลคลองขลุง วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชรและโรงเรียนวัชรวิทยา โดยเปิดตารางหาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาจำนวน 5 โรงเรียน

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวน	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนทุ่งโพธิ์ทะเลวิทยา	202	70
2	โรงเรียนบ้านเกศกาสร	70	25
3	โรงเรียนอนุบาลคลองขลุง	95	33
4	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	201	70
5	โรงเรียนวัชรวิทยา	248	88
รวมทั้งสิ้น		816	286

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพระวิทยากร

ส่วนที่ 2 กระบวนการสื่อสารเพื่อการเผยแพร่ธรรมะในโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร

ส่วนที่ 3 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการเผยแพร่ธรรมะในโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร

ส่วนที่ 4 อุปสรรคของการสื่อสารเพื่อการเผยแพร่ธรรมะของโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร (ป่า)

2.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่างกรอกคำตอบเอง (Self-administered Questionnaire) ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจในเนื้อหาธรรมะและหลักธรรมต่าง ๆ ในการเข้ารับการอบรม จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 12 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

การวัดความเข้าใจโดยกำหนดคะแนนการตอบคำถามเป็นคำตอบถูก ตามหลักวิชาการให้ 1 คะแนน และตอบคำถามผิด ตามหลักวิชาการให้ 0 คะแนน และเทียบคะแนนความเข้าใจเป็นค่าร้อยละ โดยมีเกณฑ์ประเมินความเข้าใจ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533น. 67 อ้างถึงใน วีระชัย เสงษ์ภูิกุล, 2551) ดังนี้

คะแนน	0 – 5	หมายถึง	ระดับความรู้ต่ำ
คะแนน	6 – 10	หมายถึง	ระดับความรู้ปานกลาง
คะแนน	11 – 15	หมายถึง	ระดับความรู้มาก
ใช่		หมายถึง	เป็นเรื่องราวที่ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน
ไม่ใช่		หมายถึง	ไม่เป็นเรื่องราวที่ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน

การวัดความพึงพอใจต่อการจัดโครงการอบรมธรรมะในโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้คำถามแบบประเมินค่าระดับของตัวแปรเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) คือ

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

โดยเกณฑ์การแบ่งกลุ่มให้คะแนนระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการอบรมธรรมะในค่ายธรรมะโครงการค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนของวัดไทรงาม (ป่า) จังหวัดกำแพงเพชร 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00 - 1.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นโดยการค้นคว้าจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยฉัตร ล้อมชวการ รองศาสตราจารย์ ไพบูรณ์ ทะเชนทรพรรค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของประเด็นคำถาม และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง (Try out) กลับกลุ่มนักเรียนผู้เข้าที่เคยเข้ารับการอบรมธรรมะจากสถานศึกษาอื่น ๆ ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น จำนวน 30 ชุด และนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยได้คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Cronbach'S Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 รูป ด้วยตนเองพร้อมทั้งมีการบันทึกเสียง บันทึกภาพและการจดบันทึก

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง การแจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการอบรมธรรมะ ทั้งหมดจำนวน 5 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 286 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และนำข้อมูลที่ได้มาสรุปสาระหลักบันทึกสรุป และนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

5.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ บันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

